

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Kultuuri- ja hariduskomisjon

15.2.2011

TÖÖDOKUMENT

Lisa 2013. aasta järgse jätkusuutliku Euroopa Liidu poliitiliste väljakutsete ja eelarvevahendite erikomisjoni töödokumendile „2013. aasta järgse jätkusuutliku Euroopa Liidu poliitilised väljakutsed ja eelarvevahendid” – 2007.–2013. aasta mitmeaastased programmid, mis kuuluvad kultuuri- ja hariduskomisjoni vastutusalasse

Kultuuri- ja hariduskomisjon

Raportöör: Cătălin Sorin Ivan

2007.–2013. AASTA MITMEAASTASED PROGRAMMID, MIS KUULUVAD KULTUURI-JA HARIDUSKOMISJONI VASTUTUSALASSE

1. Elukestev õpe

Haridus- ja koolitusvaldkonna peamise instrumendina koondab elukestva õppe programm erinevaid haridus- ja koolituslaseid algatusi. Programmi raames toetatakse kogemuste vahetamist ning õppereise ja koostööd Euroopa inimeste, institutsioonide ja riikide vahel. Elukestva õppe programmi projektid ei ole mõeldud ainult üliõpilastele ja õpilastele, vaid ka õpetajatele, koolitajatele ning kõigile hariduse ja koolitusega seotud isikutele.

Eelarve: 6900 miljonit eurot

Eesmärgid:

- parandada juurdepääsu õppimis- või töötamisvõimalustele erinevates riikides ning soodustada suuremat liikuvust;
- aidata kaasa teadmispõhise ühiskonna arengule, mida iseloomustavad jätkusuutlik majanduslik areng, rohkem paremaid töökohti ja suurem sotsiaalne ühtekuuluvus.

Meetmed:

- **Programm Comenius** – põhi- ja keskkoolitasand (13% elukestva õppe programmi eelarvest)
- **Programm Erasmus** – kõrghariduse tasand (40%)
- **Programm Leonardo da Vinci** – kutseharidus ja -koolitus (25%)
- **Programm Grundtvig** – täiskasvanute koolitus (4%)
- **Ristprogramm** (kõigile haridustasanditele omaste valdkondade projekte, nagu keeleõpe ja info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, ning projektitulemuste levitamist rahastatakse elukestva õppe programmi ristprogrammist)
- **Programm Jean Monnet** (Euroopa integratsiooniga seotud õppe- ja mõtetegevuse ning arutelu ergutamise, kaasates sellesse kogu maailma kõrgharidusasutused).

Tähtis asjaolu:

Elukestev õpe „sünnist surmani” on saanud tegelikkuseks enamikule inimestele paljudes Euroopa riikides (Taani, Rootsi, Island, Soome, Ühendkuningriik ja Madalmaad) ja sellesuunalist arengut on märgata peaaegu kõigis riikides. Hetkel ületab nõudmine tunduvalt pakkumise, sest näiteks programmi Erasmus raames on võimalik õppida vaid 5% üliõpilastest. Alates Erasmuse liikuvusprogrammide käivitamisest 1987. aastal on nendes osalenud rohkem kui 2,2 miljonit üliõpilast.

2. Erasmus Mundus (2009–2013)

Programmi Erasmus ülemaailmne laiendus Erasmus Mundus on koostöö- ja liikuvusprogramm kõrghariduse valdkonnas, kuhu on kaasatud kolmandate riikide üliõpilased ja kõrgharidusasutused.

Eelarve: 980 miljonit eurot

Eesmärgid:

- parandada Euroopa kõrghariduse kvaliteeti;
- edendada ELi positsiooni õppimise tippkeskusena kogu maailmas;
- edendada koostöö kaudu kolmandate riikidega kultuuridevahelist mõistmist;
- soodustada kolmandate riikide arengut kõrghariduse valdkonnas.

Meetmed:

- magistri- ja doktoriõppe ühisprogrammid ja stipendiumid nendes programmides osalemiseks;
- ELi ja kolmandate riikide kõrgharidusasutuste vahelised partnerlused, sealhulgas stipendiumid üliõpilasvahetuseks kõigis akadeemilistes õppeastmetes;
- Euroopa kõrghariduse edendamine projektide kaudu, mis suurendavad Euroopa kui õppimiskoha ja ülemaailmse tippkeskuse atraktiivsust.

Tähtis asjaolu: Erasmus Mundus 2009–2013 jätkub ning programmi esimeses etapis (2004–2008) juba alustatud tegevust jätkatakse.

3. Kultuur

ELi kultuuriprogrammi raames toetatakse projekte, mis hoiavad kultuurivaldkonna toimijate ja -asutuste piiriülese koostöö kaudu aus Euroopa kultuurilist mitmekesisust ning tõstavad esile meie jagatud kultuuripärandi.

Eelarve: 400 miljonit eurot

Eesmärgid:

- edendada kultuurisektoris töötavate inimeste piiriülest liikuvust;
- ergutada kultuuri- ja kunstiloomingu riikidevahelist ringlust;
- soodustada kultuuridevahelist dialoogi.

Meetmed:

- toetada projekte, mis koondavad paljude ELi riikide kultuuriorganisatsioone, kes teevad koostööd kultuuri- ja kunstiprojektide valdkonnas (selle meetme raames toetatakse Euroopa kultuuripealinnade algatust);
- toetada ELi tasandil tegutsevaid kultuuriasutusi, mis ergutavad kogemuste vahetamist erinevate Euroopa riikide kultuuriorganisatsioonide vahel, teevad kindlaks Euroopa kunstiinimeste kogukonna vajadused, esindavad ELi institutsioonidega suhtlevat sektorit, osalevad kultuuriteemalistes avalikes aruteludes ja toimivad Euroopa kultuurisaadikutena;
- toetada teadusuuringuid, analüüse ja teabe levitamist kultuurialase koostöö ja poliitika väljatöötamiseks (selle meetmega toetatakse kultuurivaldkonna kontaktpunkte liikmesriikides, mis toimivad kultuuriprogrammi ja kultuurivaldkonna toimijate vaheliste sõlmpunktidena).

Tähtis asjaolu: kõiki liikmesriike on kutsutud ajavahemikul 2005–2019 Euroopa kultuuripealinna üritust korraldama. 2019. aastaks on igas liikmesriigis olnud oma kultuuripealinn.

Euroopa kultuuripealinnad 2007–2019	
2007 Luksemburg ja Rumeenia	2008 Ühendkuningriik
2009 Austria ja Leedu	2010 Saksamaa ja Ungari.
2011 Soome ja Eesti	2012 Portugal ja Sloveenia
2013 Prantsusmaa ja Slovakkia	2014 Rootsi ja Läti
2015 Belgia ja Tšehhi Vabariik	2016 Hispaania ja Poola
2017 Taani ja Küpros	2018 Madalmaad ja Malta
2019 Itaalia ja Bulgaaria	

4. Programm „Aktiivsed noored“

ELi noortepoliitika eesmärk on täita noorte inimeste muutuvaid vajadusi, ergutades neid samas ühiskonda oma panust andma. Selle poliitikasuuna tegevust toetatakse konkreetsete meetmetega noortele mõeldud eriprogrammi „Aktiivsed Noored“ kaudu.

Eelarve: 885 miljonit eurot

Eesmärgid:

- tekitada 15–28aastaste noorte eurooplaste hulgas aktiivse kodaniku, solidaarsus- ja sallivustunne ning kaasata nad ELi tuleviku kujundamisse;
- edendada liikuvust ELis ja väljapoole ELi, mitteformaalset õppimist ja

kultuuridevahelist dialoogi.

Meetmed:

- „Noored Euroopas“: ergutab noortevahetuse, algatuste ja demokraatiaprojektide kaudu noorte inimeste kodanikuaktiivsust, osalemist ühiskonnaelus ja loovust;
- Euroopa vabatahtlik teenistus: aitab noortel inimestel arendada välja solidaarsustunnet kas üksiku või kollektiivse osalemise kaudu mittetulunduslikus vabatahtlikus tegevuses välismaal;
- „Noored maailmas“: edendab noorte ja noorteorganisatsioonides osalejate partnerlusi ning vahetusi kogu maailmas;
- Noorte tugisüsteemid: hõlmab erinevaid meetmeid, millega toetatakse noorsootöötajaid ja noorteorganisatsioone ning parandatakse nende tegevuse kvaliteeti;
- Euroopa koostöö toetamine noorte valdkonnas: toetab noortepoliitika alast koostööd ELi tasandil, eelkõige noorte ja poliitikute vahelise dialoogi edendamise kaudu.

Tähtis asjaolu: 2011. aastal pööratakse erilist tähelepanu nendele projektidele, mille eesmärk on ergutada ELi ja Hiina vahelist koostööd ning teadmiste ja inimeste vahetusi noorte valdkonnas, et anda oma panus ELi ja Hiina noorteaastasse 2011.

5. MEDIA 2007

Audiovisuaalmeedia teenuste direktiiviga (endine piirideta televisiooni direktiiv), mis vaadati läbi 2007. aastal, sätestatakse ELi audiovisuaal- ja meediapoliitika reguleeriv raamistik. MEDIA 2007 on Euroopa audiovisuaaltööstuse edendamise programm ja tähtsuselt teine ELi vahend audiovisuaalvaldkonnas.

Eelarve: 755 miljonit eurot

Eesmärgid:

- suurendada kvaliteetsete filmide ja televisiooniprogrammide tootmist Euroopas;
- suurendada nende ringlust Euroopas ja väljaspool seda;
- suurendada Euroopa audiovisuaaltööstuse rahvusvahelist konkurentsivõimet rahastamise kättesaadavuse lihtsustamise ja digitaaltehnoloogia kasutamise arendamise kaudu.

Meetmed:

- audiovisuaalsektori tootmiseelne etapp, et arendada oskuste omandamist ja täiustamist

- ning toetada Euroopa audiovisuaalteoste arendamist (tootmiseelsed etapid);
- audiovisuaalsektori tootmisjärgne etapp, et toetada Euroopa audiovisuaalteoste levitamist ja arendamist (tootmisjärgsed etapid);
  - katseprojektide toetamine, et tagada programmi vastavus turuarengutele.

Tähtis asjaolu: filmi „Rentslimiljonär“ rahastati osaliselt MEDIA programmist.

6. MEDIA Mundus (2011–2013)

MEDIA Mundus on uus laiaulatuslik rahvusvaheline koostööprogramm audiovisuaaltööstuse jaoks. EL rahastab Euroopa ja kolmandate riikide audiovisuaaltööstuse asjatundjate esitatud projekte.

Eelarve: 15 miljonit eurot

Eesmärk:

- tugevdada Euroopa filmitööstuse kultuuri- ja kaubandussuhteid kolmandate riikide filmitegijatega.

Meetmed:

- toetada koolitusmoodulite väljaarendamist ja rakendamist, hõlmates koolitatavaid ja koolitajaid Euroopast ja kolmandatest riikidest, ning aidata kaasa teabe- ja inimestevahetusele koolitusasutuste vahel;
- toetada foorumite korraldamist rahvusvahelise ühistoodangu arendamiseks, rahastamiseks ja tootmiseks ning toetada lepingute sõlmimist selliste Euroopa ja kolmandate riikide rühmade nagu õiguste omajad või levitajad vahel;
- suurendada publiku teadlikkust Euroopa riikide filmide esilinastustest maailmas ja kolmandate riikide filmide esilinastustest Euroopas ning toetada võrgustike kujunemist ja partnerlusi Euroopa ja kolmandate riikide ringhäälinguorganisatsioonide ja õiguste omajate vahel;
- toetada teoste dubleerimist ja subtiitritega varustamist tootjate, levitajate ja ringhäälinguorganisatsioonide huvides Euroopa ja kolmandate riikide audiovisuaalteoste turustamiseks ja levitamiseks kõigi kättesaadavate kanalite kaudu.

Tähtis asjaolu: Programm MEDIA Mundus toimib samal ajal programmiga MEDIA 2007 ja täiendava programmi MEDIA International ettevalmistava meetmega, mille alusel suunatakse 2 miljonit eurot 18 projekti, millesse on kaasatud rahvusvahelised partnerid. Programmist MEDIA Mundus loodetakse kasu nii tarbijatele täiendavate valikute võimaldamise kaudu kui ka audiovisuaaltööstuse asjatundjatele uute ärivõimaluste loomise kaudu.

7. Programm „Kodanike Euroopa”

Programmi „Kodanike Euroopa“ üldeesmärgid on järgmised: ergutada kodanikke aktiivselt osalema Euroopa integratsiooniprotsessis, aidata neil arendada Euroopa identiteeditunnetust ja parandada Euroopa kodanike vastastikust mõistmist.

Eelarve: 215 miljonit eurot

Eesmärgid:

- edendada osalemist ja demokraatiat Euroopas, Euroopa Liidu tulevikku ja selle põhiväärtusi, kultuuridevahelist dialoogi, tööhõivet, sotsiaalset ühtekuuluvust ja säästvat arengut;
- suurendada teadlikkust ELi poliitika mõjust ühiskonnale.

Meetmed:

- „Aktiivsed Euroopa kodanikud“: eesmärk on viia kokku inimesi Euroopa erinevatest kogukondadest, et parandada vastastikust mõistmist, Euroopa Liitu endale omasena tunnetamist ja Euroopa identiteeditunnetuse arendamist. Programmis keskendutakse sõpruslinnadele ning kodanike projektidele ja toetusmeetmetele;
- „Aktiivne kodanikuühiskond Euroopas“: püüab aidata Euroopa kodanikuühiskonnal Euroopa tasandil aktiivsemat rolli täita, toetades valitsusväliseid organisatsioone, ametiühinguid, mõttekodasid, ühendusi ja muid valitsusväliseid asutusi;
- „Üheskoos Euroopa heaks“: suunatud Euroopa kodanikuaktiivsuse mõiste süvendamisele avalikkuse teravdatud tähelepanu all olevate sündmuste tulemusliku korraldamise kaudu. Selleks et mõista paremini kodanikuaktiivsust Euroopa tasandil, viib komisjon läbi ka uuringuid, vaatlusi ja arvamusküsitlusi;
- „Euroopa mäletab“: eesmärk on mälestada natsismi ja stalinismi ohvreid, et näidata rahu, stabiilsuse ja demokraatia väärtust.

Tähtis asjaolu: 2011. aasta on nimetatud Euroopa vabatahtliku tegevuse aastaks. ELi eesmärk on 8 miljoni euro suuruse eelarvega edendada vabatahtlikku tegevust kui kodanikuosaluse aktiivset väljundit.